

NO
MANTINELS
DIVADLO

{ NOMANTINELS }
DIVADLO

„NIEKEDY,
AKO PROTIJED
NA STRACH,
POJEDÁM HVIEZDY.
PO NOCIACH LEŽÍM
NA CHRBTI
A VYSÁVAM ICH
ZO ZAKALENEJ
TEMNOTY,
KÝM NIE SÚ VŠETKY,
VŠETKY
V MOJOM VNÚTRI,
ŠTIPLAVÉ A OSTRÉ

The background is a solid, vibrant pink color. Overlaid on this background are numerous abstract, three-dimensional shapes that resemble thick, glossy liquid or soft clay. These shapes are scattered across the page, some larger and more complex, others smaller and simpler. They have smooth, rounded surfaces with subtle gradients and highlights, giving them a sense of depth and volume. The overall effect is one of organic, fluid movement.

AKO MOJA BOLEŠŤ.“

DIVADLO NOMANTINELS
TÁ BOLEŠŤ ĽA PREJDE
NA MOTÍVY ROVNOMENNEJ
KNIHY MIE ŽUREKOVEJ

PREMIÉRA:
10. 3. 2024, P*AKT

MINUTÁŽ:
90 MIN.

DRAMATIZÁCIA:
ELÉGIA ŠTRBOVÁ,
ANDREJ KURUC,
TEREZA TRUSINOVÁ

RÉŽIA, CHOREOGRAFIE:
ELÉGIA ŠTRBOVÁ

DRAMATURGIA:
ANDREJ KURUC

SCÉNOGRAFIA:
RÓBERT ŠEBESTA

KOSTÝMY:
DOMINIK ORVOŠ

LIGHT DESIGN:
JOZEF ČABO

HUDBA:
JONATÁN PASTIRČÁK

PRODUKCIA:
EVA TAKÁCSOVÁ,
RÓBERT PAKAN

OBSADENIE

EMA:
JANA KVANTIKOVÁ

MICHAL / MAIA:
JAKUB ŠVEC

ZBOR, TERAPEUTKA,
ROMANA:
VERONIKA MÉSZÁROSOVÁ

ZBOR, OTEC, TEO:
FILIP JEKKEL

ZBOR, BRAŇO, KRISTIÁN:
JAKUB MATEJČÍK

POUŽITÁ HUDBA

AUTORSKÁ HUDBA JONATÁNA
PASTIRČÁKA A SKLADBA
EUPHORIC AF

IRMA THOMAS, ANYONE WHO
KNOWS WHAT LOVE IS (WILL
UNDERSTAND)

POĎAKOVANIE:

P*AKT, VERONIKA STEPANOVIČOVÁ, BORIS ADAMČÍK, MICHAL BÔRIK

Inscenácia „Tá bolesť ťa prejde“ je divadelnou adaptáciou rovnomennej knihy autorky Mie Žurekovej. Príbeh je rekonštrukciou reálnej skúsenosti z autorkinho okolia. Rozprávanie v prvej osobe je prenesené na javisko formou dialógov. Kľúčové momenty prebiehajú medzi dvoma hlavnými postavami Emou (Jana Kvantiková) a Michalom / Maiou (Jakub Švec), zároveň sú doplnené o tzv. zbor (Veronika Mészárosová, Filip Jekkel, Jakub Matejčík).

Počiatočná love story prechádza k téme transrodovosti. Tá je často vnímaná ako niečo neprirodzené, proti prírode. Príbeh je preto zasadený do prostredia, ktoré simuluje exteriér, prírodu, živly, aby sa podčiarkla myšlienka, že pokiaľ transrodové osoby u seba vnímajú odlišný rod, je to realita, nie fantázia alebo choromyselnosť.

Prítomnosť zboru naznačuje osudovosť – transrodové osoby si tento spôsob života nevybrali. Zbor ovplyvňuje jednotlivé situácie, ktoré hlavné postavy zažívajú.

Dielo zároveň prináša rôzne názory na tému, spôsoby ich prejavu a tiež dôsledky.

O autorky knižnej predlohy

Michaela „Mia“ Žureková pochádza z Pezinka. Vyštudovala žurnalistiku na Univerzite Komenského v Bratislave. Šesť rokov pracovala ako hudobná redaktorka pre portál Hudba.sk, niekoľko rokov robila dokumentárno-publicistickú reláciu pre rádio Devín a externe spolupracovala aj s TV Pezinok. Od r. 2016 je redaktorkou denníka SME. Venuje sa spoločensko-feministickým témam a ženským právam. Za svoju prácu získala Novinársku cenu aj Česko-slovenskú cenu verejnosti Nadácie otvorenej spoločnosti. V roku 2021 bola nominovaná na Ceny Inakosti za sériu článkov o transrodových ľuďoch.

VIDEOPROJEKCIA

RÉŽIA:
ELÉGIA ŠTRBOVÁ

PRODUKCIA:
EVA TAKÁCSOVÁ

KOSTÝMY:
DOMINIK ORVOŠ

KAMERA, GRADING:
ERIK OSLANEC

STRIH:
MAREK BIHÚŇ

GAFFER:
MARTIN GRÚBEL

TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE:
FILMARINA.SK

HUDBA:
THE FLAMINGOS, I ONLY
HAVE EYES FOR YOU

POĎAKOVANIE:
KUNSTHALLE BRATISLAVA, OÁZA
STARÁ TRŽNICA, GRAO, ONAKÔ
TATTOO, MANIFEST BOHÉMA,
JELISAVETA RAPAÍČ A MIKULÁŠ
SENIČ

POČAS NATÁČANIA BOLI V
KUNSTHALLE VYSTAVENÉ
UMELECKÉ DIELA AUTOROV:
URSULA MAYER, THEY ALL FALL;
BJÖRNSONOVA & TAMARA
ANTONIJEVIĆ, LUCIA KVOČÁKOVÁ,
LUCIE MIČÍKOVÁ, TANJA ŠLIJIVAR,
NIK TIMKOVÁ, ZUZANA ŽABKOVÁ,
13TH CARD: I WOKE UP LIKE THIS;
GIDEON HORVÁRTH, VASE OF
VIRULENCE AND ITS OFFSPRING

PROJEKCIA HVIEZDNEJ OBLOHY
POCHÁDZA Z VIDEO BANKY.

AUDIO

INSCENÁCII SÚ POUŽITÉ HLASOVÉ
NAHRÁVKY Z PODCASTU TRANSFÉR.
ZA POUŽITIE ĎAKUJEME
MII ŽUREKOVEJ A SME.

STRIH & NAHRÁVANIE:
ALFONZ KOBIELSKY

TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE:
NAHRÁVACIE ŠTÚDIO K2

HLASY V PODCASTE:
MARIÁN KUFFA, ANNA ZÁBORSKÁ,
LADISLAV KRČMÉRY, RÓBERT FICO,
MIA ŽUREKOVÁ, MATIA LENICKÁ,
ROMAN SAMOTNÝ A ZARA KROMKOVÁ

V INSCENÁCII SÚ CITOVANÉ REÁLNE
KOMENTÁRE, KTORÉ BOLI NAPÍSANÉ
NA FACEBOOKU.

„Keď som vyberala ukážky podcastu Transfér denníka SME do inscenácie, uvedomila som si, že strach spoločnosti z prijatia transrodovosti vyplýva zo strachu zo zmien, straty „tradičných hodnôt“. Ako deti sme sa učili spoznávať svet a jeho fungovanie veľmi konkrétne - slnko je žlté, obloha modrá, mama a otec nás priviedli na svet, niekto je dievča, niekto chlapec a podobne. To je predstava o svete, na ktorú som bola zvyknutá. Keď sa však začalo viac otvorene hovoriť o transrodovosti, resp. celom queer spektre, všimla som si neprimerané reakcie. Vzdelávali nás najmä, že existujú dve pohlavia a „zrazu“ tu máme osoby, ktorých rod a sexuálna orientácia sa nachádza na spektre, alebo mimo neho. Ľudia z queer komunity si môžu konečne vydýchnuť, už nie sú označovaní, že sú chorí, ich vnímanie rodu a sexuality je normálne, len to doteraz nebolo plnohodnotne preskúmané. Je to, akoby prišli vedci s informáciou, že slnko v skutočnosti nie je žlté, ale čierne. Učili by sme deti v škole kresliť slnká na výkresoch načierno, keď sme doteraz poznali žlté? Môžem ešte dôverovať takému svetu, o ktorom som sa celý čas dozvedala niečo, čo nakoniec nie je pravda? Čo by sa naozaj stalo, keby sme prijali queer komunitu ako rovnocennú súčasť spoločnosti?“

Elégia Štrbová, režisérka inscenácie

„Inscenácia približuje jedinečnú skúsenosť transrodového človeka v našej spoločnosti. Skúsenosť s blízkymi ľuďmi, so spoločnosťou a so svojou tranzíciou. Nejde o zovšeobecnený príbeh všetkých transrodových ľudí, ale o autentický príbeh jednej transrodovej osoby. Spoločné sú len niektoré pojmy, ktoré sa v spojení s transrodovosťou používajú:

Rodová identita je vnútorné pociťovanie a vnímanie seba ako muža, ženy alebo niekoho iného v spektre mužskosti a ženskosti, alebo mimo tohto spektra, kedy hovoríme aj o nebinárnych ľuďoch. Vzťahuje sa na hlboko pociťovanú schopnosť každého človeka vnútorne a individuálne prežívať rod, ktorý môže, ale nemusí, zodpovedať biologickému pohlaviu, s ktorým sa človek narodil. Resp. rodu (mužskému, či ženskému), ktorý mu bol pripísaný pri narodení. Sem patrí aj osobné vnímanie svojho tela.

Pri posudzovaní toho, čo cítime je podstatný princíp sebaurčenia: právo deklarovať vlastnú rodovú identitu a identifikovať sa aj oficiálne podľa autentického prežívania a vyjadrenia bez nutnosti získania lekárskej diagnózy či iného potvrdenia.

Ľudia, ktorých rodová identita sa nezhoduje s rodom, ktorý im bol pripísaný pri narodení (alebo s biologickými pohlavnými znakmi, s ktorými sa narodili) sa nazývajú **transrodoví ľudia**. Transrodoví ľudia vždy existovali. Existujú záznamy staré 4 500 rokov, ktoré ukazujú, že boli súčasťou komunit už vtedy. Transrodová žena je osoba, ktorej bol pri narodení pripísaný mužský rod, ale sama sa cíti a identifikuje ako žena. Označujeme ju na základe jej prežívaného rodu (teda ženského), nie na základe dokladov totožnosti, vzhľadu či prejavov, kvôli ktorým by ju iní ľudia mohli považovať za muža.

Transrodoví ľudia v rozličnej miere zažívajú **rodovú nepohodu**, čo je termín, ktorý psychológovia a lekári a lekárky používajú na opis trápenia a úzkosti, ktoré môžu ľudia pociťovať v súvislosti s nesúlalom medzi ich telami a ich rodovou identitou. Podľa aktuálnej verzie Medzinárodnej klasifikácie chorôb číslo 11 nepatrí medzi choroby.

Tranzícia je proces prepisu rodu (v slovenskej legislatíve sa uvádza necitlivý medicínsky pojem „zmena pohlavia“) a tiež časové obdobie, v ktorom sa prepis rodu uskutočňuje tak, aby transrodový človek žil v súlade s vnútorne prežívanou rodovou identitou. Môže znamenať veľa rôznych vecí. Môže zahŕňať lekárske úkony a hormóny. Môže zahŕňať zmenu mena a používaných zámien. Môže

zahŕňať zmenu vzhľadu a oblečenia. Nie všetci transrodoví ľudia prechádzajú celou tranzíciou. A u tých, ktorí to robia, nie všetci ju realizujú rovnakým spôsobom. Niektorí sa môžu zmeniť sociálne a nie medicínsky. Niektorí môžu prejsť medicínskou tranzíciou vykonaním jedného alebo len niekoľkých úkonov. Existuje mnoho dôvodov pre rozdiely v tom, ako ľudia realizujú tranzíciu. Tieto lekárske procedúry môžu byť veľmi drahé, čo znamená, že nie každú si ich môže dovoliť. Takisto, ich nemôžu absolvovať často aj kvôli zdravotným dôvodom. A nakoniec, nie všetci trans ľudia chcú všetky dostupné lekárske postupy. Rodová identita niekoho by mala byť vždy rešpektovaná bez ohľadu na to, či sa rozhodne pre sociálnu alebo medicínsku tranzíciu.

Ako sa správať pri komunikácii s transrodovými ľuďmi tak, aby sme im neubližovali

Rešpektujte slová, ktorými sa ľudia opisujú. Transrodoví ľudia používajú na opis svojich skúseností mnoho rôznych výrazov a nie všetky výrazy vyhovujú všetkým ľuďom. Je dôležité opýtať sa ľudí, aký jazyk chcú, aby ste používali. Nepredpokladajte, že dokážete sami určiť niečiu rodovú identitu na základe obliekania, či vyjadrovania daného človeka. Ak si nie ste istí, používajte rodovo neutrálny jazyk alebo sa diskrétno opýtajte. Vždy používajte meno a zámená, ktoré vám povedia, alebo ktoré vidíte, že používajú, hoci sa ich meno môže líšiť od toho, ktoré majú v dokladoch.

Pristupujte k transrodovým ľuďom s rešpektom. Povedomie a túžba dozvedieť sa o rode a rodovej identite viac, je dôležitým krokom k tomu, aby ste nikomu neubližili. Väčšina ľudí sa chce k ostatným správať s rešpektom. Ale niekedy aj človek s dobrými úmyslami môže spôsobiť bolesť, rozpaky alebo pohoršenie. Takéto chvíle sú príležitosťou vypočuť si obavy transrodového či nebinárneho človeka, dozvedieť sa viac o rodových identitách a jazyku, a pracovať na zlepšení spôsobu používania jazyka, ktorý môže byť nepresný alebo urážlivý.

Nevypyтайте sa zo zvedavosti na veci, ktoré nespádajú do oblasti vami poskytovanej starostlivosti.“

Andrej Kuruc, dramaturg inscenácie

**BULLETIN K INSCENÁCIÍ ZOSTAVILI:
ELÉGIA ŠTRBOVÁ A ANDREJ KURUC**

**GRAFICKÝ DIZAJN:
EUGEN KORDA**

**FOTOGRAFIE:
JAKUB MICHAL TERINGA**

TRÁPOLOS?
TAPÉLÓZ?

PARTNERI

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BRATISLAVA

BRATISLAVSKÝ KRAJ